Programi mësimor i lëndës
GJYKIMI KUSHTETUES
Viti akademik
2026–2027

Për Shkollën e Magjistraturës
Viti akademik 2026 - 2027

(Për vitin e parë të Formimit Fillestar të kandidatëve për ndihmës ligjor)

Pedagogu titullar: Perikli Zaharia
Pedagogët: Sokol Berberi
Arta Vorpsi

Tabela e përmbajtjes:

1. Kuadri i përgjithshëm
1.1. Përshkrimi i kursit
1.2. Objektivi kryesor i kursit
1.3. Kryqëzimi me kurse të tjera
2. Kursi
2.1. Kompetencat
2.2. Metodologjia
2.3. Struktura e kursit/Modulet
3. Moduli 1- Gjykimi kushtetues dhe demokracia
3.1 Përmbajtja
3.2 Objektivat mësimorë
3.3 Plani mësimor dhe metodologjia
3.4 Literatura/jurisprudenca & kazuset/rastet praktike

4. Moduli 2- Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve
4.1 Përmbajtja
4.2 Objektivat mësimorë
4.3 Plani mësimor dhe metodologjia
4.4 Literatura/jurisprudenca & kazuset/rastet praktike

5. Moduli 3- Gjykimi Kushtetues dhe shteti i së drejtës
5.1 Përmbajtja
5.2 Objektivat mësimorë
5.3 Plani mësimor dhe metodologjia
5.4 Literatura/jurisprudenca & kazuset/rastet praktike

6. Moduli 4- Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut
6.1 Përmbajtja
6.2 Objektivat mësimorë
6.3 Plani mësimor dhe metodologjia
6.4 Literatura/jurisprudenca & kazuset/rastet praktike

7. Vlerësimi

8. Ngarkesa studimore dhe mësimore

1. Kuadri i përgjithshëm

1.1. Përshkrimi i kursit

Lënda e "Gjykimi kushtetues" është një nga disiplinat kryesore të programit mësimor të Shkollës së Magjistraturës. Trajtimi i kësaj lëndë mbështetet mbi premisën se ndihmësit ligjorë, për të asistuar magjistratët në procesin vendimmarrës dhe hartimin e akteve gjyqësore, gjatë ushtrimit të funksionit në juridiksioinin e zakonshëm gjyqësor, duhet të njohin dhe të zbatojnë standardet kushtetuese dhe konventore për të drejtat e njeriut dhe, sipas rastit, të përgatisin opinione të kërkuara nga gjyqtari për çështje kushtetuese që implikohen nga rastet konkrete të praktikës.

Përmbajtja e lëndës "Gjykimi kushtetues" është strukturuar në katër module, të cilat janë dhe shtyllat kryesore të gjykimit kushtetues: Moduli 1- Gjykimi kushtetues dhe demokracia; Moduli 2- Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve; Moduli 3- Gjykimi Kushtetues dhe shteti i së drejtës; Moduli 4- Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut. Përzgjedhja e moduleve dhe temave përkatëse është bazuar mbi praktikën e çështjeve kushtetuese dhe konventore me të cilat përballen me shpesh magjistratët gjatë ushtrimit të detyrës, të cilët asistohen nga ndihmësit ligjorë për zgjidhjen e këtyre çështjeve.

Për secilën modul dhe temat përkatëse janë përzgjedhur vendimet më të rëndësishme nga jurisprudenca e Gjykatës Kushtetuese dhe GJEDNJ-së. Trajtimi i cdo teme do të zhvillohet sipas rasteve praktike (case-law methods).

1.2. Objektivi kryesor i kursit

Kursi "Gjykimi kushtetues"synon që në përfundim të programit kandidatët për ndihmës ligjorë të kenë njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të zhvilluar kërkimin dhe hartimin e akteve që lidhen kontrollin konventor dhe kushtetues të kërkuar nga magjistrati, sipas rastit në praktikë, nëpërmjet zbatimit të drejtpërdrejtë, interpretimit pajtues dhe vënies në lëvizje të kontrollit kushtetues indcidental. Në një këndvështrim më të gjerë, ky kurs synon që kandidatët për ndihmës ligjorë të përcjellin një vizion bashkëkohor për drejtësinë kushtetuese, në përmbushjen e misionit të tyre, në respekt të standardeve kushtetuese & europiane, për garantimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut.

Ky objektiv zbërthehet më poshtë në objektiva të detajuar mësimorë, të cilët përcaktojnë temat që do të trajtohen në kursin përkatës, metodologjinë e mësimdhënies, ngarkesën e kandidatit (ngarkesën studimore) dhe ngarkesën e pedagogut (ngarkesën mësimore).

2. Kursi

2.1 Kompetencat

Në përfundim të programit të këtij kursi kandidati për ndihmës ligjor:

A. Kuptimi - Aftësimi në mënyrën e të kuptuarit:

- është në gjendje të kuptojë, identifikojë, shpjegojë, klasifikojë dhe diskutojë konceptet, parimet dhe institutet kryesore të së drejtës kushtetuese dhe të drejtat e njeriut që nevojiten për zgjidhjen e çështjeve kushtetuese dhe atyre të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut.

B. Zbatimi - Aftësimi në zbatim:

- është në gjendje të përdorë njohuritë teorike mbi konceptet, parimet dhe institutet kryesore të së Drejtës Kushtetuese dhe të Drejtat e Njeriut në situata faktike. Në përfundim të kursit, ai do të jetë në gjendje të:
- interpretojë konceptet, parimet dhe institutet kryesore të së Drejtës Kushtetuese dhe të Drejtat e Njeriut bazuar në faktet e një situate praktike;
- organizojë dhe planifikojë hapat që duhen ndërmarrë për zgjidhjen e çështjeve kushtetuese dhe atyre të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut;
- debatojë dhe respektojë mendimet ndryshe të kolegëve/punojë dhe funksionojë në grup.

C. Analizë - Aftësimi në analizën:
- është në gjendje të identifikojë faktet relevante, të analizojë parimet kushtetuese dhe konventore dhe të formojë një opinion të bazuar në të gjitha të dhënat relevante. Në përfundim të kursit, ai/ajo do të jetë në gjendje të:
- identifikojë dhe përzgjedhë detajet përkatëse për pasqyrimin saktë të fakteve të një çështjeje konkrete;
- përcaktojë kuadrin kushtetues dhe konventor të nevojshëm për zgjidhjen e një konflikti;
- përcaktojë/evidentojë faktet relevante dhe të zbatojë drejtpërdrejtë Konventën Europiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ) kur është rasti për këto fakte, duke marrë parasysh rrethanat në rastin konkret;
- analizojë kontekstin social dhe ndikimin e tij në zgjidhjen e konfliktit.

D. Vlerësim/krijim - Aftësimi për shkrim arsyetim ligjor:
-ëhtë në gjendje të shprehë opinionin e tij qartë në një vendim gjyqësor penal, civil apo administrativ të arsyetuar dhe argumentuar. Në përfundim të kursit, ai/ajo do të jetë në gjendje të:
- ndërtojë logjikisht një vendim gjyqësor në lidhje me një ceshtje kushtetuese/konventore të ngritur;
- arsyetojë me shkrim vendimin gjyqësor;
- formulojë shkurt dhe në mënyrë koncize argumentet që çuan në marrjen e vendimit.

E. Aftësim në debatin gjyqësor:
- është në gjendje të përmbledhë në mënyrë të saktë dhe të bëjë pyetje për të kontrolluar kufijtë e kuptimit të çështjes, për të marrë informacionin që i mungon ose është i paqartë për fakte dhe këndvështrime me rëndësi për gjykimin, duke ndërtuar strategjinë e pyetjeve dhe ballafaqimeve për të sqaruar mospërputhjet.
- Të shprehet qartë dhe saktë, me një gjuhë të përshtatshme dhe të kuptueshme për palët;
- Të dëgjojë, reagojë dhe komentojë në mënyrë efektive e konstruktive idetë e shprehura nga kolegët, brenda kohës së caktuar, duke propozuar ndryshimet që i çmon të nevojshme, të mbrojë pikëpamjen e tij/saj me vendosmëri dhe, kur është e nevojshme, të heqë dorë prej saj;
- Të përcaktojë, debatojë dhe zbatojë jurisprudence kushtetuese dhe të të drejtave të njeriut në çështjen konkrete;

F- Vetëdija për funksionin dhe vendimmarrjen:
- Të mbajë dhe të tregojë qëndrim të paanshëm dhe të pavarur për të përballuar presionet e çdo lloji;
- Të aftësohet në përgatijen e akteve gjyqësore në çështjen konkrete, duke pasur në vëmendje edhe efektin shoqëror të saj;
- Të familjarizohet shpejt me njohuritë juridike dhe të analizojë cilat rrethana të tjera mund të ndikojnë në vendim;
- Të gjejë dhe zbatojë politikën përkatëse në një çështje konkrete.

G: Koordinimi, transparenca dhe komunikimi
- Të jetë transparent, duke respektuar diversitetin, konfidencialitetin dhe parimet e mbrojtjes së të dhënave personale;
- Të komunikojë me një gjuhë të qartë e të përshtatshme dhe të hapur me kolegët, të dëgjojë opinionet e kundërta, të jetë mendjehapur dhe të reflektojë mbi kritikën që i bëhet.

2.2 Struktura dhe metodologjia

Përmbajtja dhe metodologjia e mësimdhënies është rikonceptuar nisur nga disa premisa:
- Përmbajtja e kurrikulës drejtohet dhe të orientohet nga kompetencat që duhet të zotërojë kandidati për ndihmës ligjor për ushtrimin e funksionit përkatës;

- Përmbajtja e kurrikulës drejtohet dhe orientohet nga detyrat konkrete që kryen kandidati për ndihmës ligjor në praktikë;

- Përmbajtja e kurrikulës drejtohet dhe orinetohet nga procedura dhe fazat e procesit për vënien në lëvizje të gjykatës, të gjykimit dhe vendimmarrjes;

- Përmbajtja e kurrikulës përfshin edhe trajtimin e çështjeve etike dhe zhvillimin e aftësive jo-ligjore.

- Fokusi te kandidati jo te pedagogu;

- Zhvillimi i veprimtarive mësimore sipas objektivave mësimore specifike
- Veprimtari mësimore mbështetur në dosjet e praktikës gjyqësore
- Veprimtari që zhvillojnë aftësitë e kandidatëve në hartimin e akteve gjyqësore
- Veprimtari mësimore që zhvillojnë dhe masin/vlerësojnë aftësitë jo-ligjore

2.3 Struktura e kursit/Modulet

Temat, të cilat do të trajtohen në secilën modul, drejtohen nga kompetencat sipas pikës 2.1.. Për cdo temë janë përcaktuar objektivat mësimorë specifik. Duke qenë se Shkolla e Magjistraturës është një institucion që ka për mision formimin profesional të magjistratëve/ndihmësve ligjorë, kursi fokusohet kryesisht në aftësimin praktik, ndaj dhe temat e përzgjedhura synohet t'i shërbejnë trajnimit në këto nivele. Përmbajtja e lëndës "Gjykimi kushtetues" është strukturuar në katër module, të cilat janë dhe shtyllat kryesore të gjykimit kushtetues:

Moduli 1- Gjykimi kushtetues dhe demokracia (12 orë)
- Gjykimi kushtetues dhe të drejtat politike: e drejta për t'u zgjedhur; dekriminalizimi (neni 45 i Kushtetutës) (neni 3 i Protokollit 1, te KEDNJ (4 ore)
- Mandati parlamentar dhe përfaqësimi; vendimmarrja palamentare (4 ore)
- Lira e tubimit dhe organizimit; propocionaliteti (4 ore)

Moduli 2- Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve (12 orë)
- Ndarja dhe balancimi midis pushtetit ligjvënës dhe atij ekzekutiv (nenet 96-98, 101, 117-118 të Kushtetutës) (4 orë)
- Ndarja dhe balancimi midis pushtetit ligjvënës/ekzekutiv dhe atij gjyqësor/prokurori (4, 77 të Kushtetutës) (4 orë)

- Ndarja e pushteteve në nivel vertikal: vetëqeverisja vendore dhe pushteti qendror (13, 108-115 të Kushtetutës; Karta e KE per qeverisjen vendore) (4 orë)

Moduli 3- Gjykimi Kushtetues dhe shteti i së drejtës (16 orë)

- Shteti i së drejtës dhe siguria ligjore (nenet 4, 141, …) (4 ore)
- Burimet e së drejtës dhe hierarkia e akteve normative (nenet 116, 122(4 ore)
- Pavaresia e brendshme e gjyqtarit; raportet gjyqtar & prokuror(4 orë)
- Kontrolli kushtetues dhe konventor nga gjyqtari i juridiksionit të zakonshëm; kontrolli incidental (neni 145 i Kushtetues) (4 ore)

Moduli 4- Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut (20 orë)

- E drejta për t'iu drejtuar gjykatës (e drejta e aksesit) (4 ore)
- E drejta për t'iu drejtuar gjykatës dhe garancitë institucionale (paanshmëria, gjykata e caktuar me ligj) (4 ore)
- E drejta per t'iu drejtuar gjykatës dhe garancitë ne gjykim (e drejta e mbrojtjes, e drejta për të marrë pjesë në gjykim, barazia e armëve, etj…)(4 ore)
- Ankimi individual dhe mbrojtja e të drejtave materiale (siguria e lirisë (kufizimi), jeta private, prona private, liria e shprehjes)(nenet 17, 22, 23, 27, 42 te Kushtetutes; nenet 5, 8 dhe 10 KEDNJ, neni 1 protokolli 1) (8 ore)

3. Moduli: Gjykimi kushtetues dhe demokracia (12 orë)

3.1 Përmbajtja

Në këtë modul trajtohet temat e mëpshtme:

a) Gjykimi kushtetues dhe të drejtat politike: e drejta për t'u zgjedhur; dekriminalizimi (neni 45) (neni 3 i Protokollit 1, te KEDNJ (4 ore)
b) Mandati parlamentar dhe përfaqësimi; vendimmarrja palamentare (4 ore)
c) Lira e tubimit dhe organizimit; propocionaliteti (4 ore)

3.2 Objektivat mësimorë

Për të arritur objektivat kryesorë të Kursit (shih 1.2 & 2.1 Objektivat/kompetencat), ky modul synon të arrijë objektivat mësimorë konkretë të listuara më poshtë:

Njohuri a) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) ka njohuri të thelluara dhe kuptim të qartë për standardet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
2) klasifikon dhe krahason burimet e së drejtës/ autoritetet që zbatohen në praktikën gjyqësore lidhur me çështjet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
3) identifikon dhe analizon rastet gjyqësore nga prespektiva kushtetuese/ konventore;
4) është i aftë për të zbatuar standardet kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive në raste praktike.

Aftësi b) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) ka aftësi për të analizuar në mënyrë kritike standardet/ rastet kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive;
2) është i aftë për të arsyetuar dhe arritur në përfundime të qarta/plota/konçize për çështje kushtetuese/konventore;
3) është i aftë për të arsyetuar dhe zgjidhur çështje kushtetuese në mënyrë bindëse;
4) është i aftë për të krahasuar dhe zhvilluar interpretime pajtuese me standardet kushtetuese/ konventore;
5) është i aftë për të zbatuar kriteret e kontrollit incidental (kushtetues).

Qëndrime c) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) është i vetëdijshëm për rolin dhe funksionin e tij nga perspektiva kushtetuese dhe sociale;
2) demonstron aftësi për të balancuar të drejtat/ vlera kushtetuese;
3) është i aftë për të balancuar dhe vlerësuar pasojat për palët, përpara se t'i drejtohet kontrollit kushtetues;
4) është i hapur për të ndryshuar qëndrimet e tij nga perspektiva e të drejtave të njeriut.

Aftësi joligjore d) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) është në gjendje të përmbledhë në mënyrë të saktë dhe të bëjë pyetje për të kontrolluar kufijtë e kuptimit të çështjes;
2) të shprehet qartë dhe saktë, me një gjuhë të përshtatshme dhe të kuptueshme për palët;
3) të dëgjojë, reagojë dhe komentojë në mënyrë efektive e konstruktive idetë e shprehura nga kolegët,
4) të mbrojë pikëpamjen e tij/saj me vendosmëri dhe, kur është e nevojshme, të heqë dorë prej saj.

3.3 Plani mësimor dhe metodologjia

KURSI: GJYKIMI KUSHTETUES **MODULI:** **Gjykimi kushtetues dhe demokracia** **JAVA:** I **OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):** Referohu OM _____ **PEDAGOGËT:** **Sokol Berberi & Perikli Zaharia**				
Plani mësimor- Tema 1: Gjykimi kushtetues dhe të drejtat politike: e drejta për t'u zgjedhur; dekriminalizimi (neni 45) (neni 3 i Protokollit 1, te KEDNJ (4 ore)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

3.3/1 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1. Si kuptohet e drejta për t'u zgjedhur në një demokraci kushtetuese ?

JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1. 11/09.03.2021 (per nenin 9)
2. 28/09.05.2012 (per nenin 9)
3. 32/21.06.2010 (per nenin 9)
4. 33/09.05.2001 (per nenin 9)
5. 38/09.12.2022 (per nenin 45)
6. 40/16.11.2007 (per nenin 45)
7.169/26.07.2002 (per nenin 45)
8. 32/21.06.2010 (per nenin 45)
9. 85/24.12.2024 (per nenin 45)
10.28/13.07.2021 (per nenin 45)
11.19/21.03.2024 (per nenin 45)
12. 09/23.03.2010 (per nenin 45)
13. 43/05.06.2017(per nenin 45)

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

c)Kazuse/raste praktike

KURSI: GJYKIMI KUSHTETUES **MODULI:** **Gjykimi kushtetues dhe demokracia** **JAVA:** II **OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):** Referohu OM _____ **PEDAGOGËT:** **Sokol Berberi & Perikli Zaharia**				
Plani mësimor- Tema 2: Mandati parlamentar dhe përfaqësimi; vendimmarrja palamentare (4 ore)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		

ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

3.3/2 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:
- Çfarë kuptojmë me vendimmarrja të thjeshtë, absolute dhe të cilësuar në procesin ligjvënës?
- Çfarë kuptojmë me delegim legjislativ?
- Çfarë procedure ndiqet sipas Kushtetutës së Shqipërisë për emërimin dhe miratimin e Kryeministrit, të përbërjes dhe të programit politik të Këshillit të Ministrave? A miratohet njëherësh në Kuvend Kryeministri, i emëruar nga Presidenti i Republikës, me programin politik dhe me përbërjen e Këshillit të Ministrave?
- Si vlerësohet miratimi nga Kuvendi i dispozitave penale pa respektuar procedurën e parashikuar nga neni 81/2, shkronja "d" e Kushtetutës?
- A e lejon Kushtetuta nxjerrjen e aktit normativ me fuqinë e ligjit nga Këshilli i Ministrave (KM) për amendimin e një ligji të miratuar nga Kuvendi?
- Si vlerësohet miratimi nga Kuvendi i aktit normativ me fuqinë e ligjit i nxjerrë nga KM-ja për nëpunësin civil?
- A mund të miratohet nga Kuvendi akti me fuqinë e ligjit pas kalimit të afatit 45 ditor, në raste specifike/të jashtëzakonshme, sipas nenit 101 të Kushtetutës?
-Çfarë kuptojmë me funksion kontrollues të Kuvendit? Si realizohet ai?

JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1. 55/10.07.2024 (nenet 68-73)
2. 02/23.01.2023 (nenet 68-73)
3. 01/23.01.2023 (nenet 68-73)
4. 72/07.12.2016 (nenet 68-73)
5. 32/03.06.2016 (nenet 68-73)
6. 07/24.02.2016 (nenet 68-73)
7. 44/07.10.2011 (nenet 68-73)
8. 39/23.06.2000 (nenet 68-73)
9. 38/23.06.2000 (nenet 68-73)
10.44/07.10.2011 (neni 78)
11. 29/21.10.2009 (neni 78)
12.30/16.5.2014 Për ngritjen e komisionit hetimor

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

c)Kazuse/raste praktike

KURSI:	GJYKIMI KUSHTETUES
MODULI:	**Gjykimi kushtetues dhe demokracia**
JAVA:	III
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):	Referohu OM _____
PEDAGOGËT:	**Sokol Berberi & Perikli Zaharia**

Plani mësimor- Tema 3: Lira e tubimit dhe organizimit; propocionaliteti (4 ore)

ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

3.3/3 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1. Çfarë kuptohet me tubime "paqësore"?
2. Cilat janë detyrimet negative dhe pozitive të shtetit që rrjedhin nga neni 11 i Konventës?
3. Çfarë tubimesh dalin jashtë mbrojtjes nga neni 11 i Konventës?
4. Mungesa e njoftimit të autoritetit shtetëror apo e pajisjes me autorizimin paraprak për zhvillimin e tubimit paqësor në një shesh publik, a do të shërbente si justifikim për ndalimi e tij për shkak të ruajtjes së rendit publik?
5. Si duhet të jetë ndërhyrja nga policia e shtetit në një tubim që degradon në një rrëmujë dhe përbën rrezik për rendin publik?
6. Çfarë rregullash kërkohet të zbatohen në rastin e një ndërhyrjeje të tillë?

JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:

1. 62/20.11.2023 (neni 46)
2. 07/12.03.2010 (neni 46)
3. 24/04.05.2021 (neni 47)
4. 11/09.03.2021 (neni 47)
5. 47/ 26.7.2012

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1. Frumkin kundër Rusisë, 05.01.2012
2.Stankov &Organizata e Bashkuar Maqedonase Ilinden kundër Bullgarisë 02.10.2001)
3.Maestri v. Italisë , 17.02.2004
4.Partia e Lirisë dhe e Demokracisë kundër Turqisë 08.12.1999
5. Fur das Lerben kundër Austrisë 21.06.1988
6.Ezelin kundër Francës 26.04.1991
7.Bukta dhe të tjerë kundër Hungarisë

c)Kazuse/raste praktike

SHKOLLA E MAGJISTRATURES
EDUKIM PER DREJTESI
1997

4. Moduli: Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve (në nivel horizontal dhe vertikal) (12 ore)

4.1 Përmbajtja

Në këtë modul trajtohet temat e mëpshtme:

a) Ndarja dhe balancimi midis pushtetit ligjvënës dhe atij ekzekutiv (nenet 96-98, 101, 117-118 të Kushtetutës)
b) Ndarja dhe balancimi midis pushtetit ligjvënës/ekzekutiv dhe atij gjyqësor/prokurori (4, 77 të Kushtetutës)
c) Ndarja e pushteteve në nivel vertikal: vetëqeverisja vendore dhe pushteti qendror (13, 108-115 të Kushtetutës; Karta e KE per qeverisjen vendore)

4.2 Objektivat mësimorë

Për të arritur objektivat kryesorë të Kursit (shih 1.2 Objektivat/kompetencat), ky modul synon të arrijë objektivat mësimorë konkretë të listuara më poshtë:

Njohuri a) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

5) ka njohuri të thelluara dhe kuptim të qartë për standardet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
6) klasifikon dhe krahason burimet e së drejtës/ autoritetet që zbatohen në praktikën gjyqësore lidhur me çështjet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
7) identifikon dhe analizon rastet gjyqësore nga prespektiva kushtetuese/ konventore;
8) është i aftë për të zbatuar standardet kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive në raste praktike.

Aftësi b) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

6) ka aftësi për të analizuar në mënyrë kritike standardet/ rastet
   a. kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive;
7) është i aftë për të arsyetuar dhe arritur në përfundime të qarta/plota/konçize për çështje kushtetuese/konventore;
8) është i aftë për të arsyetuar dhe zgjidhur çështje kushtetuese në mënyrë bindëse;
9) është i aftë për të krahasuar dhe zhvilluar interpretime pajtuese me standardet kushtetuese/ konventore;
10) është i aftë për të zbatuar kriteret e kontrollit incidental (kushtetues).

Qëndrime c) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

5) është i vetëdijshëm për rolin dhe funksionin e tij nga perspektiva kushtetuese dhe sociale;
6) demonstron aftësi për të balancuar të drejtat/ vlera kushtetuese;
7) është i aftë për të balancuar dhe vlerësuar pasojat për palët, përpara se t'i drejtohet kontrollit kushtetues;
8) është i hapur për të ndryshuar qëndrimet e tij nga perspektiva e të drejtave të njeriut.

Aftësi joligjore d) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) është në gjendje të përmbledhë në mënyrë të saktë dhe të bëjë pyetje për të kontrolluar kufijtë e kuptimit të çështjes;
2) të shprehet qartë dhe saktë, me një gjuhë të përshtatshme dhe të kuptueshme për palët;
3) të dëgjojë, reagojë dhe komentojë në mënyrë efektive e konstruktive idetë e shprehura nga kolegët,
4) të mbrojë pikëpamjen e tij/saj me vendosmëri dhe, kur është e nevojshme, të heqë dorë prej saj.

4.3 Plani mësimor dhe metodologjia

KURSI: GJYKIMI KUSHTETUES **MODULI:** **Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve** **JAVA:** IV **OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):** Referohu OM _____ **PEDAGOGËT:** **Sokol Berberi & Arta Vorpsi**				
Plani mësimor- Tema 1: Ndarja dhe balancimi midis pushtetit ligjvënës dhe atij ekzekutiv (nenet 96-98, 101, 117-118)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

4.3/1 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

- Cili është elementi kryesor i marrëdhënies ndërmjet Këshillit të Ministrave dhe Kuvendit, mbi bazën e të cilit, sistemi kushtetues në Shqipëri konsiderohet si sistem parlamentar?
- Sipas neneve 96 dhe 97 të Kushtetutës, Kryeministri duhet fillimisht të marrë votëbesimin në Kuvend, përpara se të paraqesë përbërjen e qeverisë dhe programin politik në Kuvend, apo kjo bëhet njëkohësisht me votëbesimin e Kryeministrit?
- Cili është roli dhe funksioni i Kryeministrit në raport me Presidentin për emërimin dhe shkarkimin e ministrave?
- Cila është kompetenca e Kuvendit në lidhje me shqyrtimin e dekretit të Presidentit për shkarkimin e ministrit?
- Çfarë kanë synuar ndryshimet Kushtetuese të vitit 2008 në lidhje me mocionin e besimit të Kryeministrit dhe atë të mosbesimit ndaj Kryeministrit?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1. 1/16.02.2022 (neni 90)
2. 38/02.12.2021(neni 90)
3.02/29.01.2024
4.15/15.04.2010
5. 35/15.06.2023 (neni 101)
6. 21/18.04.2023(neni 101)
7. 08/22.02.2023 (neni 101)
8.18/07.07.2022 (neni 101)
9. 05/05.02.2014 (neni 101)
10. 57/05.12.2014(nenet 117-119)
11. 25/28.04.2014 (nenet 117-119)
12. 07/27.02.2013

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

c)Kazuse/raste praktike

KURSI:	GJYKIMI KUSHTETUES
MODULI:	**Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve**
JAVA:	**V**
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):	Referohu OM _____
PEDAGOGËT:	**Sokol Berberi & Arta Vorpsi**

Plani mësimor- Tema 2: Ndarja dhe balancimi midis pushtetit ligjvënës/ekzekutiv dhe atij gjyqësor/prokurori (4, 77

ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	

	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

4.3/2 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1. Cili është vendi dhe roli i Gjykatës Kushtetuese në kuadrin e zbatimit të parimit tëndarjes së pushteteve?
2. Cili është roli i organeve të Qeverisjes së Gjyqësorit dhe të Prokurorisë për të forcuar pavarësinë e tyre ?
3. Si ndryshon parimi i ndarjes së pushteteve në situatë të jashtëzakonshme?
4. Si rregullohet ndarja e pushtetit normativ midis organeve të pushteteve të ndryshme?
5. Cilat janë tendencat për një parim të rishikuar të ndarjes së pushteteve?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:

1. *54/09.07.2024*
2. *16/27.06.2022*
3. *41/16.05.2017*
4. *14/21.07.2008*
5. *12/20.05.2008*
6. *20/04.05.2007*
7. *26/04.12.2006*

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

1.

c)Kazuse/raste praktike

KURSI:	GJYKIMI KUSHTETUES
MODULI:	**Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve**
JAVA:	**VI**
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):	Referohu OM _____
PEDAGOGËT:	**Sokol Berberi & Arta Vorpsi**

Plani mësimor- Tema 3: Ndarja e pushteteve në nivel vertikal: vetëqeverisja vendore dhe pushteti qendror (13, 108-115; Karta e KE per qeverisjen vendore)

ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

4.3/3 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

- Cili është kuptimi i autonomisë dhe vetëqeverisjes vendore sipas Kushtetutës, Kartës Europiane për Autonominë Vendore dhe jurisprudencës kushtetuese?
- A përcakton Kushtetuta çështje normative që përfshihen në kompetencat e veta të njësive të qeverisjes vendore?
- A është e detyrueshme që ligji për ndarjen e administrative duhet të parashikojë ndarjet në njësi bashki dhe komunë?
- Cilat janë kërkesat kushtetuese që duhen respektuar në procesin e konsultimit me komunitetin, si detyrim, në rastin e ndryshimit të ndarjeve administrative të njësive të qeverisjes vendore?

- Cilat janë standardet kushtetuese që duhet të respektojë Këshilli i Ministrave në ushtrimin e kompetencës për shkarkimin e kryetarit të njësisë së qeverisjes vendore, sipas nenit 115 të Kushtetutës?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:

1. 34/24.04.2024,
2. 36/04.11.2021
3. 29/02.07.2021
4. 37/12.06.2015
5. 19/15.04.2015
6. 60/29.12.2014
7. 54/05.12.2014
8. 22/05.05.2010
9. 03/02.02.2009

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

c)Kazuse/raste praktike

SHKOLLA E MAGJISTRATURES
EDUKIM PER DREJTESI
1997

5. Moduli: Gjykimi kushtetues dhe shteti i së drejtës (16 ore)

5.1 Përmbajtja

Në këtë modul trajtohet temat e mëpshtme:

a) Shteti i së drejtës dhe siguria ligjore (nenet 4, 141, …) (4 ore)
b) Burimet e së drejtës dhe hierarkia e akteve normative (nenet 116, 122(4 ore)
c) Pavaresia e brendshme e gjyqtarit; raportet gjyqtar & prokuror
d) Kontrolli kushtetues dhe konventor nga gjyqtari i juridiksionit të zakonshëm; kontrolli incidental (neni 145 i Kushtetues) (4 ore)

5.2 Objektivat mësimorë

Për të arritur objektivat kryesorë të Kursit (shih 1.2 & 2.1Objektivat/kompetencat), ky modul synon të arrijë objektivat mësimorë konkretë të listuara më poshtë:

Njohuri a) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

9) ka njohuri të thelluara dhe kuptim të qartë për standardet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
10) klasifikon dhe krahason burimet e së drejtës/ autoritetet që zbatohen në praktikën gjyqësore lidhur me çështjet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
11) identifikon dhe analizon rastet gjyqësore nga prespektiva kushtetuese/ konventore;
12) është i aftë për të zbatuar standardet kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive në raste praktike.

Aftësi b) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

11) ka aftësi për të analizuar në mënyrë kritike standardet/ rastet kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive;
12) është i aftë për të arsyetuar dhe arritur në përfundime të qarta/plota/konçize për çështje kushtetuese/konventore;
13) është i aftë për të arsyetuar dhe zgjidhur çështje kushtetuese në mënyrë bindëse;
14) është i aftë për të krahasuar dhe zhvilluar interpretime pajtuese me standardet kushtetuese/ konventore;
15) është i aftë për të zbatuar kriteret e kontrollit incidental (kushtetues).

Qëndrime c) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

9) është i vetëdijshëm për rolin dhe funksionin e tij nga perspektiva kushtetuese dhe sociale;
10) demonstron aftësi për të balancuar të drejtat/ vlera kushtetuese;
11) është i aftë për të balancuar dhe vlerësuar pasojat për palët, përpara se t'i drejtohet kontrollit kushtetues;
12) është i hapur për të ndryshuar qëndrimet e tij nga perspektiva e të drejtave të njeriut.

Aftësi joligjore d) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) është në gjendje të përmbledhë në mënyrë të saktë dhe të bëjë pyetje për të kontrolluar kufijtë e kuptimit të çështjes;

2) të shprehet qartë dhe saktë, me një gjuhë të përshtatshme dhe të kuptueshme për palët;
3) të dëgjojë, reagojë dhe komentojë në mënyrë efektive e konstruktive idetë e shprehura nga kolegët,
4) të mbrojë pikëpamjen e tij/saj me vendosmëri dhe, kur është e nevojshme, të heqë dorë prej saj.

5.3 Plani mësimor dhe metodologjia

KURSI: GJYKIMI KUSHTETUES **MODULI:** **Gjykimi kushtetues dhe shteti i së drejtës** **JAVA:** **VII** **OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):** Referohu OM _____ **PEDAGOGËT:** **Arta Vorpsi & Perikli Zaharia**				
Plani mësimor- Tema 1: Shteti i së drejtës dhe siguria ligjore (nenet 4, 141, …) (4 ore)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

5.3/1 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1. Çfarë kuptojmë me parimin e sigurisë juridike, si një nga aspektet themelore të shtetit të së drejtës ?
2. Përse siguria juridike është i lidhur ngushtë me parimin *res judikata* ? Çfarë nënkupton ky i fundit ?
3. Cili është roli i gjyqtarit të juridiksionit të zakonshëm në respektimin e parimin të sigurisë juridike ?

4. Si kuptohet impakti që ka zbatimi i jurisprudencës së Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ-së) në të drejtën e brendshme lidhur me parimin *res judikata* ?

JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1. 34/12.06.2023
2.31/29.05.2023
3.10/13.02.2017.
4.43/27.12.2022
5.17/10.04.2015
6.09/07.02.2017
7.05.02.03.2010
8.11/10.03.2023
9.05/01.03.2018
10.36/26.07.2011
11.33/10.04.2017
12.41/06/07/2012
13.10/04.03.2021
14.62/31.072017

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1.Xheraj kundër Shqipërisë, 01.12.2008

c)Kazuse/raste praktike

KURSI: GJYKIMI KUSHTETUES **MODULI:** **Gjykimi kushtetues dhe shteti i së drejtës** **JAVA:** **VIII** **OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):** Referohu OM _____ **PEDAGOGËT:** **Arta Vorpsi & Perikli Zaharia**				
Plani mësimor- Tema 2: Burimet e së drejtës dhe hierarkia e akteve normative (nenet 116, 122(4 ore)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

5.3/2 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1. Cili është statusi i Konventës Europiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut (KEDNJ-së) sipas Kushtetutës së Shqipërisë ?
2. Si kuptohet sipas Kushtetutës 'klauzola e epërsisë" dhe e "zbatimit të drejtpërdrejtë" të marrëveshjeve ndërkombëtare ?
3. Cili është roli i gjyqtarit të zakonshëm në zbatimin e drejtpërdrejtë të marrëveshjeve ndërkombëtare?
4. Si kuptohet zbatimi i jurisprudencës së Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ-së) në të drejtën e brendshme?
5. Cili është roli i gjyqtarit të juridiksionit të zakonshëm në zbatimin e drejtpërdrejtë të jurisprudencës së GJEDNJ-së ?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1.65/10.12.1999
2.15/15.4/2010
3.24/24.07.2009
4.20/11.07.2006
5. 20/01.06.2011
6. 55/27.07.2016
7. 77/04.12.2017
8. 01/12.01.2011

Venndim Njësues i Gjykatës së Lartë (Kolegji Administrativ) :
1. 00-2021-1317/22.07.2021

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1.Xheraj kundër Shqipërisë , 29.07.2008
2.Dauti kundër Shqipërisë, 03.02.2009
3.Verein Gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) kundër Zvicrës, (n3. 2) 30.06.2009
4.Scozzari & Giunta kundër Italisë ,39221/1998 & 41963,1998
5.Assanidze kundër Gjeorgjisë, ëGC] 71503/2001
6.Ocalan kundër Turqisë, 46221/1999
7.Popov kundër Rusisë, 26853,2004
8.Gençel & të tjerë kundër Turqisë, 53431,1999 &23 Tetor 2003
9.Mullai & të tjerë kundër Shqipërisë, 23.06.2010

c)Kazuse/raste praktike

KURSI:		GJYKIMI KUSHTETUES		
MODULI:		**Gjykimi kushtetues dhe shteti i së drejtës**		
JAVA:		**IX**		
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):		Referohu OM _____		
PEDAGOGËT:		**Arta Vorpsi & Perikli Zaharia**		
Plani mësimor- Tema 3: Pavaresia e brendshme e gjyqtarit; raportet gjyqtar & prokuror				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

5.3/3 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1.Si kuptohet standardi kushtetues i pavaresisë së brendshme të gjyqtarit në gjykimin e një çështjeje ?

2. Si kuptohet dhe gjen zbatim përkufizimi se, 'një gjyqtar, në ushtrimin e funksioneve të tij, është vartës i askujt' ?

3.Çfarë kuptohet me pavarësi substanciale të gjyqtarit ?

4. Çfarë kuptohet me pavarësi personale të gjyqtarit ?

5. A ekziston varësia hierarkike institucionale e brendshme e gjyqtarëve ?

6. Si gjejnë zbatim standardet europiane të kërkuara në marrëdhëniet midis gjyqtarëve dhe prokurorëve në Shqipëri".
7. Si kuptohet direktiva që: gjyqtaret dhe prokurorët duhet të jenë të pavarur nga njëri-tjetri, por të gëzojnë pavarësi efektive në ushtrimin e funksioneve të tyre përkatëse.
8.Si kuptohen standardet në marrëdhëniet e lartpërmendura brenda fushës së procedurës penale ?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1.01/26.01.2021
2.40/07.07.2014
3.34/10.04.2017
4.11/02.04.2008
5.11/12.11.2004
6.55/27.07.2016
7.46/29.06.2015
8.11/06.04.2010

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1. Dumitru Popescu kundër Rumanisë, 26 prill 2007
2. Borges kundër Belgjikës, 30.10.1991

c) Kazuse/raste praktike

KURSI:		GJYKIMI KUSHTETUES		
MODULI:		**Gjykimi kushtetues dhe shteti i së drejtës**		
JAVA:		**X**		
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):		Referohu OM _____		
PEDAGOGËT:		**Arta Vorpsi & Perikli Zaharia**		
a) **Plani mësimor- Tema 4:** Kontrolli kushtetues dhe konventor nga gjyqtari i juridiksionit të zakonshëm; kontrolli incidental (neni 145 i Kushtetues) (4 ore)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	

	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

5.3/4 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

Mundësia për të inicuar një kontroll kushtetues nga gjykatat e zakonshme është detyrim apo e drejtë?
A ka detyrim gjyqtari të shqyrtojë/pranojë kërkesën për kontroll incidental kur vjen nga pala? Nëse po, pse, nëse jo, pse?
Cilat janë kushtet që duhen plotësuar për të vendosur pezullimin e çështjes dhe dërgimin e saj në GJK?
A ka detyrim gjyqtari të bëjë të gjitha përpjekjet për ta interpretuar normën në pajtim me Kushtetutën apo vetëm ta shoh atë si mundësi të fundit apo element formal ?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:

1. *23/20.04.2016*
2. *13/04.05.2009*
3. *18/23.04.2010*
4. *36/04.11.2021*
5. *07/24.02.2016*
6. *29/30.06.2011*
7. *62/26/05/2022*
8. *04/08.02.2023*
9. *08/07.02.2017*
10. *02/31.01.2003*
11. *41/29/12.2005*
12. *05/09.02.2023*
13. *38/02.12/2021*
14. *09/26.03.2018*
15. *12/15.03.2023*
16. *43/27.12/2022*
17. *49/29.09.2014*
18. *31/03.11.2022*
19. *05/22.02.2022*

20. 49/29/09/2014
21. 04/21.02.2022

Venndim Njësues i Gjykatës së Lartë (Kolegji Administrativ) :
00-2021-1317/22.07.2021

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1.Rizi kundër Shqipërisë, 08.11.2011
2.Alekseyenko kundër Rusisë, 08.01.2009
3.Tomasso kundër Italisë, 23.02.2017

c) Kazuse/raste praktike

SHKOLLA E MAGJISTRATURES
EDUKIM PER DREJTESI
1997

6. Moduli 4- Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut (20 orë)

6.1 Përmbajtja

Në këtë modul trajtohet temat e mëpshtme:

a) E drejta për t'iu drejtuar gjykatës (e drejta e aksesit) (4 orë)
b) E drejta për t'iu drejtuar gjykatës dhe garancitë institucionale (paanshmëria, gjykata e caktuar me ligj) (4 orë)
c) E drejta per t'iu drejtuar gjykatës dhe garancitë në gjykim (e drejta e mbrojtjes, e drejta për të marrë pjesë në gjykim, barazia e armëve, etj.)(4 orë)

ç) Ankimi individual dhe mbrojtja e të drejtave materiale (siguria e lirisë, jeta private, prona private, liria e shprehjes, kufizimet…)(nenet 17, 22, 23, 27, 42 te Kushtetutes; nenet 5, 8 dhe 10 KEDNJ, neni 1 protokolli 1) (8 orë)

6.2 Objektivat mësimorë

Për të arritur objektivat kryesorë të Kursit (shih 1.2 Objektivat/kompetencat), ky modul synon të arrijë objektivat mësimorë konkretë të listuara më poshtë:

Njohuri a) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

13) ka njohuri të thelluara dhe kuptim të qartë për standardet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
14) klasifikon dhe krahason burimet e së drejtës/ autoritetet që zbatohen në praktikën gjyqësore lidhur me çështjet kushtetuese/konventore për të drejtat respektive;
15) identifikon dhe analizon rastet gjyqësore nga prespektiva kushtetuese/ konventore;
16) është i aftë për të zbatuar standardet kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive në raste praktike.

Aftësi b) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

16) ka aftësi për të analizuar në mënyrë kritike standardet/ rastet
    a. kushtetuese/ konventore për të drejtat respektive;
17) është i aftë për të arsyetuar dhe arritur në përfundime të qarta/plota/konçize për çështje kushtetuese/konventore;
18) është i aftë për të arsyetuar dhe zgjidhur çështje kushtetuese në mënyrë bindëse;
19) është i aftë për të krahasuar dhe zhvilluar interpretime pajtuese me standardet kushtetuese/ konventore;
20) është i aftë për të zbatuar kriteret e kontrollit incidental (kushtetues).

Qëndrime c) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

13) është i vetëdijshëm për rolin dhe funksionin e tij nga perspektiva kushtetuese dhe sociale;
14) demonstron aftësi për të balancuar të drejtat/ vlera kushtetuese;
15) është i aftë për të balancuar dhe vlerësuar pasojat për palët, përpara se t'i drejtohet kontrollit kushtetues;
16) është i hapur për të ndryshuar qëndrimet e tij nga perspektiva e të drejtave të njeriut.

Aftësi joligjore d) Në përfundim të zhvillimit të modulit kandidati:

1) është në gjendje të përmbledhë në mënyrë të saktë dhe të bëjë pyetje për të kontrolluar kufijtë e kuptimit të çështjes;
2) të shprehet qartë dhe saktë, me një gjuhë të përshtatshme dhe të kuptueshme për palët;
3) të dëgjojë, reagojë dhe komentojë në mënyrë efektive e konstruktive idetë e shprehura nga kolegët,
4) të mbrojë pikëpamjen e tij/saj me vendosmëri dhe, kur është e nevojshme, të heqë dorë prej saj.

6.3 Plani mësimor dhe metodologjia

KURSI:	GJYKIMI KUSHTETUES
MODULI:	Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut
JAVA:	**XI**
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):	Referohu OM _____
PEDAGOGËT:	**Perikli Zaharia & Arta Vorpsi**

Plani mësimor- Tema 1: E drejta për t'iu drejtuar gjykatës (e drejta e aksesit)

	ORARI (4 x 50 min)	**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

6.3/1 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1.Cili është kuptimi i së 'drejtës së aksesit në gjykatë' sipas jurisprudencës së Gjykatës Kushtetuese ?

2.Si kuptohen garancitë për 'të drejtën e aksesit në gjykatë' ?

3.Si kuptohet e drejta efektive e aksesit në gjykatë ?
4. Si kuptohet e drejta e aksesit në procesin administrativ ?
5.Si kuptohet e drejta e aksesit në gjykatë e lidhur me ankimin në kuptimin substancial ?
6. A ka karakter absolut kjo e drejtë ? Përse ?
7. A është e lidhur kjo e drejtë me respektimin e afateve ligjore
8. Përse është e lidhur e drejta e aksesit në gjykatë me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor ?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1. 28/30.03.2017
2. 12/12.05.2022
3. 03/23.02.2016
4. 38/30.06.2014
5. 28/16.12.2008
6. 27/27.03.2017
7. 23/20.04.2016

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1.Devlin kundër Mbretërisë së Bashkuar, 30 Tetor 2001
2.McElhinney kundër Irlandës, 21 Nëntor 2001
3.Fogarty kundër Mbretërisë së Bashkua, 21 Nëntor 2001
4.A kundër Mbretërisë së Bashkuar, 17 Dhjetor 2002
5.Kutiç kundërKroacisë, 1 Mars 2002
6.Goth kundër Francës, 16 Maj 2002
7.Papon kundër Francës, 25 Korrik 2002
8.Cordova kundërItalisë, 30 Janar 2003
9.Kreuz kundërPolonisë, 19 Qershor 2001

c) Kazuse/raste praktike

KURSI:	GJYKIMI KUSHTETUES		
MODULI:	Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut		
JAVA:	**XII**		
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):	Referohu OM _____		
PEDAGOGËT:	**Perikli Zaharia & Arta Vorpsi**		
Plani mësimor- Tema 2: E drejta për t'iu drejtuar gjykatës dhe garancitë institucionale (paanshmëria, gjykata e caktuar me ligj) (4 ore)			
ORARI (4 x 50 min)	**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I - 20 min	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore	- prezantim në pp	
- 30	- rast studimor	- punë në grupe (3-4 grupe)	
10 Minuta	Pushim		

ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

6.3/2 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:
1.Ç'kuptojmë me respektimin e standardit kushtetues të 'gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj', si për gjykatat e faktit, ashtu edhe për Gjykatën e Lrtë ?
2.Ç'kuptojmë me funksion rishikues të Gjykatës së Lartë sipas jurisprudencës së Gjykatës Kushtetuese?
3.Si kuptohet cenimi i së drejtëa për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme ?
4.Çfarë nënkupton respektimi i së drejtës për t'u gjykuar përpara një gjykate kompetente, të pavarur dhe të paanshme, të caktuar me ligj ?
5.Si verifikohet në praktikë respektimi i parimit të paashmërisë në gjykim , kur cënimi i këtij parimi vihet në diskutim ?
6. Cili është kuptimi i 'doktrinës së të dukurit' ?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese:
1.70/ 17.11.2015
2. 18/02.04.2012
3. 19/25.04.2013
4. 36/29.12.2005
5. 31/ 05.07.2011
6.23/ 04.11.2008
7. 20/02.07.2023
8. 49/10.07.2015
9. 13/19.03.2015
10. 27/24.06.2013
11. 11/03.03.2016
12. 15/18.04.2007

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

1.Micallef kundër Maltës (15.10.2009

2.Volkov kundër Ukrainës ((9.1.2013)
3.Morice kundër Francës (23.4.2015)
4.Mitrinovski kundër Maqedonisë (30.04.2015)
5.Telfner kundër Austrisë 20 Mars 2001

c) Kazuse/raste praktike

KURSI:		GJYKIMI KUSHTETUES	
MODULI:		Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut	
JAVA:		**XIII**	
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):		Referohu OM _____	
PEDAGOGËT:		**Perikli Zaharia & Arta Vorpsi**	
Plani mësimor- Tema 3: E drejta per t'iu drejtuar gjykatës dhe garancitë ne gjykim (e drejta e mbrojtjes, e drejta për të marrë pjesë në gjykim, barazia e armëve, etj…)(4 ore)			
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

6.3/3 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:
1. Si kutptohet respektimi i së drejtës për t'u njoftuar për një gjykim, mbështetur në standardet e Gjykatë Kushtetues ?
2. Cili është kuptimi i së drejtës për t'u dëgjuar përpara gjykatës, në kontekstin kushtetues të procesit të rregullt ?
3. Cili është kuptimi i respektimit të së drejtës për t'u mbrojtur në një gjykim, mbështetur në standardet e Gjykatë Kushtetues ?

4. Cilat janë standardet kushtetuese të gjykimit në mungesë ?
5. Si kuptohet parimi i barazisë së armëve dhe i kontradiktoritetit në një gjykim ?
6. Çfarë masash ligjore duhet të marrin gjykatat e juridiksionit të zakonshëm në funksion të procesit të rregullt, për t'i mundësuar ndërgjyqësit të bëjë një mbrojtje reale dhe efektive ?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:
1. 30/17.06.2010
2. 45/10.10.2011
3. 39/26.07.2013
4. 08/27.02.2014
5. 35/01.06.2015
6.73/14.12. 2015
7.71/30.11.2016
8.18/02.04.2012
9. 13/19.03.2015
10. 23/08.06.2007
11. 05/07.02.2001
12. 59/28.07.2017
13.30/17.06.2010

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:
1.Dvorski kundërKroacisë, 20 Tetor 2015
2.Schatschaschwili kundër Gjermanisë, 15 Dhjetor2015
3.P. C. dhe S kundër Mbretërisë së Bashkuar, 16 Korrik 2002
4.C.G kundër Mbretërisë së Bashkuar, 19 Dhjetor 2001
5.Lanz kundër Austrisë, 31 Janar 2002
6.QufajCo.SH.P.K kundër Shqipërisë, 2 Teor 2003 &18 Nëntor 2004
7.Mishgjoni kundër Shqipërisë (7.12.2010)

c) Kazuse/raste praktike

KURSI:	GJYKIMI KUSHTETUES
MODULI:	Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut
JAVA:	**XIV**
OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):	Referohu OM _____
PEDAGOGËT:	**Perikli Zaharia & Arta Vorpsi**

Plani mësimor- Tema 4: Ankimi individual dhe mbrojtja e të drejtave materiale (siguria e lirisë (kufizimi), jeta private,(nenet 17, 22, 33, 34, 27 te Kushtetutes; nenet 5 dhe 8) (4 ore)

ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore	- prezantim në pp	
	- 30	- rast studimor	- punë në grupe (3-4 grupe)	

	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

6.3/4 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

1.Cili është kuptimi i "habeas corpus"?
2. Çfarë kuptohet me termin "liri" që parashikon neni 5 i Konventës?
3. Cili është qëllimi i këtij neni?
4. Çfarë diktojnë standardet e njohura europiane lidhur me zbatimit e këtij neni?
5. Çfarë llojesh të tjerë ndalimi nga shteti kontrollohen nga neni 5 i Konventës?
6. Çfarë parashikon neni 2 i Protokollit nr.4 të Konventës?
7. Si kuptohet lira e lëvizjes sipas dispozitës së mësipërme?
8. Cili ishte impakti i aktit normativ me fuqinë e ligjit me nenin 2 të Protokollit nr.4 gjatë gjendjes së fatkeqësisë natyrore në Shqipëri?
9. Çfarë parashikon neni 3 i Protokollit nr.7 të Konventës?
10. Si reflektohet përmbajtja e nenit 5 të Konventës në nenin 27, 28 dhe 31 të Kushtetutës?
11. Cili është kuptimi i nenit 33 të Kushtetutës?
12. Cili është kuptimi i nenit 34 të Kushtetutës?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr:

1.19/02.04.2012
2.19/04.04.2023
3.17/13.03.2024
4.19/ 21.03.2024
5. 81/ 21.11.2024
6.83/05.12.2024
7.45/10.10.2011
8.05/ 08.03.2005
9 .27/27.03 .2017

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

1. Grori kundër Shqipërisë - 07.07.2009

2. Strazimiri kundër Shqipërisë -21.01.2020

3. De Tomasso kundër Italisë- 23.02.201

4.Sher dhe të tjerë kundër Mbretërisë së Bashkuar - 20.10.2015

5. Gallardo Sanchez kundër Italisë - 24.03.2015

c) Kazuse/raste praktike

KURSI: GJYKIMI KUSHTETUES **MODULI:** Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut **JAVA:** **XV** **OBJEKTIVAT MËSIMORË (OM):** Referohu OM _____ **PEDAGOGËT:** **Perikli Zaharia & Arta Vorpsi**				
Plani mësimor- Tema 5: Ankimi individual dhe mbrojtja e të drejtave materiale (prona private, liria e shprehjes)(nenet 17, 23, 41 te Kushtetutes; neni 10 KEDNJ, neni 1 protokolli 1) (4 ore)				
ORARI (4 x 50 min)		**AKTIVITETI MËSIMOR**	**METODOLOGJIA**	**SHËNIME**
ORA I	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA II	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		
ORA III	- 20 min - 30	- prezantim/sqarim i standardeve kushtetuese/konventore - rast studimor	- prezantim në pp - punë në grupe (3-4 grupe)	
	10 Minuta	Pushim		
ORA IV	- 20 min - 15 min - 15 min	- diskutim i rastit studimor - pyetje-përgjigjje - përmbledhje	- secili grup prezanton 5-6 min - pyetje për secilin grup - përmbledhje- evidentimi i pikave kryesore	
	10 Minuta	Pushim		

6.3/5 Pyetje vetëstudimore, jurisprudenca & kazuse/raste praktike

a) Pyetje vetëstudimore:

- 1.Cilat janë detyrimet negative të shtetit që rrjedhin nga neni 8 dhe 10 i Konventës?
- 2.Si kuptohet mosndërhyrja e shtetit në jetën private të individit?

- 3.A gëzon zyrtari i lartë të njëjtën privatësi ashtu sikundër individi i zakonshëm?
- 4.Si kuptohet mbrojtja e të dhënave personale të individit? Cilët kanë obligimin për mbrojtjen e këtyre të dhënave?
- 5.Si kuptohet në ditët e sotme aksesi në deklarimin e pasurisë së zyrtareve të lartë?
- 6.Si kuptohet e drejta për të marrë dhe dhënë informacion? Është kjo një e drejtë absolute apo ka kufizimet e veta?
- 7.Përse në ditët e sotme media konsiderohet "de facto" si "pushtet i katërt"?
- 8.Si përcaktohet nëse ndërhyrja nga media në jetën private të një zyrtari të lartë është e justifikueshme dhe proporcionale për shkak të interesit publik?
- Çfarë përfshihet te koncepti i "pasurisë" sipas nenit 1 të prot. 1 të KEDNJ-së?
- Cili është dallimi mes formulimit të nenit 1 të prot. 1 të KEDNJ-së dhe nenit 41 të Kushtetutës?
- Ç'kuptojmë me termin "pritshmëri e ligjshme" sipas jurisdrudencës së GJEDNJ-së?
- Çfarë mund të konsiderohet pritshmëri e ligjshme dhe çfarë përjashtohet?
- Si zbatohet "qasja e tri rregullave" në analizën që bën Gjykata për të konstatuar cenim të së drejtës së pronës?
- A shtrihet hapësira mbrojtëse e nenit 1 prot.1 të KEDNJ-së për të drejtat e pronës që kanë lindur para ratifikimit të KEDNJ-së dhe protokollove shtesë të saj?
- Si analizohet testi i proporcionalitetit në jurisprudencën e GJEDNJ-së? A e analizon Gjykata raportin midis ndërhyrjes dhe interesit publik kur shpronësimi bëhet pa shpërblim?
- Sipas cilave kritere zbatohet parimi i ligjshmërisë në ndërhyrjet e autoritetit publik në të drejtën e pronës?
- Si i ka zbatuar kriteret e kompensimit Gjykata në rastet e shpronësimeve/konfiskimeve nga regjimet komuniste në vendet e Europës Lindore?

b) JURISPRUDENCA

Vendime të Gjykatës Kushteuese nr. :

1. 20/20.04.2021
2. 30/05.07.2021
3. 21 / 2025
4. 28/15.05.2014
5. 25/28.4.2014
6. 17.2010
7. 04/15.02.2021
8.14/27.02.2017
9. 05/05.02.2015
10. 20/11.7.2006

Raste nga Jurisprudenca e Gjykatës Europiane të të Drejtave tëNjeriut:

1.Sharrxhi kundër Shqipërisë -11.01.2018
2.Von Hannover kundër Gjermanisë - 24.062004
3.Peck kundër Mbretërisë së Bashkuar - 28.1.2003
4.Antunes Rocha kundër Portugalisë - 31.5.2005
5. Axel Springer AG kundër Gjermanisë (2012)
6.Delfi AS kundër Estonisë - 16.6.2015

7.Couderc & Hachette Filipacchi Associes. Kundër - Francës 10.11.2015
8.Pentikainen kundër Finlandës - 20.10.2015
9.Bedat kundër Zvicrës - 29.3.2016
10.Handyside kundër Mbretërisë së Bashkuar (1976)
11.Morice kundërFrancës (2015)
12.Goodëin kundër Mbretërisë së Bashkuar (1996)
13.Manushaqe Puto kundër Shqipërisë -31.07.2012
14. Beshiri e të tjerë kundër Shqipërisë - 17.03.2020
15. Kasmi kundër Shqipërisë - 23.06.2020

***c)* Kazuse/raste praktike**

SHKOLLA E MAGJISTRATURES
EDUKIM PER DREJTESI
1997

7. Vlerësimi

Vlerësimi në kursin e gjykimit kushtetues shërben si një instrument për të nxitur dhe motivuar kandidatët për t'u angazhuar dhe përmirësuar në vazhdimësi. Gjithashtu, vlerësimi duhet të reflektojë objektivitet dhe paanshmëri duke u bazuar vetëm në meritën e kandidatit. Nga ana tjetër, instrumenti i vlerësimit duhet të jetë i qartë dhe i parashikueshëm nga kandidati si dhe duhet të masë dhe të tregojë progresin përgjatë programit mësimor.

Vlerësimi i kursit të gjykimit kushtetues (100%) realizohet nëpërmjet testeve/detyrave në përfundim të çdo moduli dhe vlerësimit vazhdues.

Vlersëimi nëpërmjet testeve përmban 70 % të pikëve dhe është shumatorja e vlerësimeve që merr kandidati në përfundim të çdo moduli. Ndarja e pikëve për testet/detyrat respektive të secilin modul është si më poshtë:

Moduli 1- Gjykimi kushtetues dhe demokracia- **10 % të pikëve**: - 10 pikë detyra në përfundim të modulit (opinion ligjor për një kazus)

Moduli 2- Gjykimi kushtetues dhe ndarja & balancimi i pushteteve- **10 % të pikëve**: - 10 pikë detyra në përfundim të modulit (opinion ligjor për një kazus)

Moduli 3- Gjykimi Kushtetues dhe shteti i së drejtës; **20 % të pikëve**: - 20 pikë detyra në përfundim të modulit (opinion ligjor për një kazus)

Moduli 4- Gjykimi kushtetues dhe të drejtat e njeriut. **30 % të pikëve**: - 30 pikë detyra në përfundim të modulit (opinione ligjore për dy kazuse)

Vlerësimi i vazhdueshëm përmban 30% të pikëve dhe bëhet në bazë të rezultateve të arritura nga prezantimet, diskutimet dhe debati në auditor, nga detyrat dhe çdo produkt apo material i përgatitur nga kandidati, individuale dhe/ose në grup. Vlerësimi vazhdues fokusohet kryesisht te vlerësimi i aftësive jo ligjore: etika, angazhimi dhe kryerja e detyra në kohë, bashkëveprimi i hapur dhe korrekt me kadidatët dhe pedagogët, aftësitë reflektuese dhe kritike.

Vlerësimi i detyrave/akteve që përgatit kandidati në përfundim të cdo moduli fokusohet kryesisht te njohuritë dhe aftësitë ligjore. Detyrat janë me shkrim, nga të cilat të paktën detyra e fundit (30 pikë) është e sekretuar. Shkalla e vështirësisë së detyrave, nga dy modulet e para te ato të dytat, vjen duke u rritur për të vlerësuar dhe progresin e kandidatit. Kriteret për vlerësimin e detyrave janë si më poshtë:

- struktura;
- rrjedhshmëria;
- argumentimi;
- zgjidhja ligjore;
- gjuha.

Shpjegim:

a) Pedagogët kanë liri akademike të përzgjedhin vetë natyrën e ushtrimeve, detyrave, të punës së pavarur në varësi të natyrës së temës dhe të objektivave mësimorë që kanë vendosur. Po

ashtu, pedagogët janë të lirë të zgjedhin numrin e detyrimeve mujore si punë e pavarur me kusht që, ngarkesa mësimore mujore të jetë brenda parametrave të përcaktuara në këtë program.
b) Për rritjen e aftësive praktike kandidatët do të ndjekin mësimin në auditor, ku fokusi do jetë te puna e pavarur e kandidatit, individuale ose në grup.
c) Produktet e punës së pavarur, prezantimet e ushtrimeve dhe detyrat me shkrim me një ngarkesë mësimore 2 orë do të përgatiten në "word", me shkrim "Times New Roman", "Font 12", "Space Multiple 1.15".
d) Numri i fjalëve për cdo punim të pavarur përcaktohet nga pedagogu në funksion të temës dhe objektivave mësimorë.
e) Raportimet me gojë të shoqëruara me prezantime me power point do të jenë deri në 10 slajte për punë të pavarur, si individuale, ashtu edhe në grup.

8. Ngarkesa studimore dhe mësimore

Në këtë seksion jepet totali i ngarkesës studimore. Avantazhi i paraqitjes së ngarkesës studimore në një seksion më vete është mundësia e koordinimit të të gjithë kurseve, për të parë ngarkesën totale studimore të kandidatëve.

Ngarkesa mësimore vjetore për çdo grup (klase): 60 orë mësimore.

Ngarkesa mësimore javore për prezantime: 4 orë/dy-javë /për grup,
Ora mësimore: 50 minuta.
Ngarkesa ditore e pedagogut/kandidatit: 6 orë
Ngarkesa javore e pedagogut/kandidatit:

Në dhënien e çdo detyre me shkrim apo ushtrimi me gojë pedagogu do të përpiqet të bëjë një vlerësim paraprak të ngarkesës së punës së kandidatëve për punën e pavarur në auditor dhe/ose jashtë tij, nisur nga tregues/indikatorë që lidhen me:

· orët e punës kërkimore,
· studimin e literaturës së dhënë,
· studimin e praktikës gjyqësore,
· hulumtimet me karakter krahasues nga jurisprudenca e vendeve europiane dhe më gjerë.
· kohën e nevojshme për përgatitjen me shkrim.